

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság **Budapest**en, 2014. év április hó 16. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

A jármű önkényes elvételének büntette miatt I. r. vádlott ellen indult harmadfokú büntetőeljárásban I. r. vádlott védőjének a **Székesfehérvári Törvényszék mint másodfokú bíróság** 2013. év június hó 11. napján kelt **1.Fkf.230/2012/3.** számú ítélete ellen bejelentett másodfellebbezését **elutasítja.**

A harmadfokú eljárásban felmerült 11.040,- (Tizenegyezer-negyven) Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

A Székesfehérvári Városi Bíróság a 2012. március 21. napján kelt 10.Fk.37/2011/18. számú ítéletével fk. I. r. vádlottat az ítélet

I/A. pontjában rögzített cselekmény kapcsán 1 rb. jármű önkényes elvételének büntette [1978. évi IV. tv. 327. § (1) bekezdés],

I/B. pontjában rögzített cselekmény kapcsán 1 rb. lopás vétsége [1978. évi IV. tv. 316. § (1) és (2) bekezdés I. fordulata], 6 rb. közokirattal visszaélés vétsége [1978. évi IV. tv. 277. § (1) bekezdés] és 2 rb. készpénz helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétsége [1978. évi IV. tv. 313/C. § (1) és (7) bekezdés a.) pont],

I/C. pontjában rögzített cselekmény kapcsán 1 rb. lopás büntette [1978. évi IV. tv. 316. § (1) és (4) bekezdés a.) pont], 3 rb. készpénz helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétsége [1978. évi IV. tv. 313/C. § (1) és (7) bekezdés a.) pont], 4 rb. közokirattal visszaélés vétsége [1978. évi IV. tv. 277. § (1) bekezdés],

I/D. pontjában rögzített cselekmény kapcsán 1 rb. készpénz helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségének kísérlete [1978. évi IV. tv. 313/C. § (1) és (2) bekezdés I. fordulata],

I/E. pontjában rögzített cselekmény kapcsán 1 rb. lopás vétségének kísérlete [1978. évi IV. tv. 316. § (1) és (2) bekezdés g.) pont]

miatt 1 év 6 hónap fk. fogházbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte, valamint kötelezte 249.688.- forint bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész fk. I. r. vádlott terhére, a büntetés súlyosítása érdekében; míg az I. r. vádlott és védője enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

A fellebbezés alapján eljáró Székesfehérvári Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2013. június 11. napján megtartott nyilvános ülésen kihirdetett 1.Fkf.230/2012/3. számú ítéletével a Székesfehérvári Városi Bíróság 10.Fk.37/2011/18. számú ítéletét I. r. vádlottra megváltoztatta, mellőzte a vádlott fiatalkorúkénti megjelölését. Az ítélet I/C. pontjában rögzített cselekmény kapcsán bűnösségét további 2 rb. közokirattal visszaélés vétségében [1978. évi IV. tv. 277. § (1) bekezdés] is megállapította, illetve az ítélet I/B. pontjában rögzített cselekmény kapcsán 6 rb. közokirattal visszaélés vétsége [1978. évi IV. tv. 277. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette. Büntetésként 1 év 6 hónap börtönt szabott ki, a közügyektől eltiltást mellékbüntetésül szabta ki, a bűnügyi költség összegét 170.936.- forintra mérsékelte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét I. r. vádlottra helybenhagyta.

A másodfokú bíróság az iratok alapján a tényállás I/A., I/C. és I/E. pontjait kiegészítette és helyesbítette.

A módosított váddal egyezően pontosított I/C. tényálláspont esetében további 2 rb. közokirattal visszaélés vétsége is az I. r. vádlott terhére róható, ezért a másodfokú bíróság a bűnösséget ebben is megállapította.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a tényállás I/B. pontja esetében az I. r. vádlott bűnösségét 6 rb. közokirattal visszaélés vétségében is megállapította, ugyanis az irányadó tényállás alapján közvetlenül az elvétel után az okiratokat eldobták, ebből pedig arra vonható következtetés, hogy a megszerzésre, tartós birtoklásra nem irányult a szándékuk. Ezért az I. r. vádlottat 6 rb. közokirattal visszaélés vétsége miatt emelt vád alól bűncselekmény hiányában felmentette.

Pontosította a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket, ez alapján a halmazati büntetésként kiszabott, az elsőfokú bíróság által 1 év 6 hónap tartamban megállapított büntetést és a 3 év közügyektől eltiltás mértékét érintetlenül hagyta.

A nyilvános ülésen jelen az ügyész tudomásul vette a másodfokú ítéletet, az I. r. vádlott védője felmentésért és a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.906/2013/1. számú átiratában a védelmi másodfellebbezést aseptalannak tartotta. A másodfokú bíróság által az iratok alapján kiegészített, illetve pontosított tényállás irányadó a harmadfokú eljárás során is, ez alapján a Székesfehérvári Törvényszék mint másodfokú bíróság megalapozottan állapította meg az I. r. vádlott bűnösségét további 2 rb. közokirattal visszaélés vétségében is. Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy a harmadfokú bíróság nyilvános ülésen eljárva a másodfokú ítéletet hagyja helyben.

A nyilvános ülésen

- az I. r. vádlott védője a bejelentett fellebbezés tartalmát és irányát változatlanul fenntartotta, kiemelte, hogy álláspontja szerint a másodfokú bíróság nem kellő

nyomatékkal vette figyelembe, hogy az I. r. vádlott a cselekményeket részben fiataalkorúként követte el, ezért rövidebb tartamú büntetés kiszabása indokolt.

- az ügyész az írásbeli átiratát módosítva a bejelentett fellebbezése elutasítását indítványozta arra hivatkozással, hogy az ügyben tettazonosság állapítható meg, a másodfellebbezés lehetősége nem nyílt meg.

--- 000 ---

A harmadfokú bíróság megállapította, hogy a másodfokú bíróság tévesen biztosított ítélete ellen fellebbezési lehetőséget.

Az ügyben a fellebbezési jog megnyílása a Be. 386. § (1) bekezdés b.) és c.) pontjához kapcsolódóan vizsgálható. E szerint a másodfokú bíróság ítélete ellen akkor van helye fellebbezésnek, ha a másodfokú bíróság a büntetőjog szabályainak megsértésével olyan cselekmény miatt állapította meg a vádlott bűnösségét, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett [Be. 386. § (1) bekezdés b.) pont], vagy az elsőfokon elítélt vádlottat felmentette [Be. 386. § (1) bekezdés c.) pont].

A Be. 2. § (1) és (2) bekezdés értelmében a bíróság az ítélezés során törvényes vád - a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi - alapján jár el.

A 2. § (4) bekezdés azt is kimondja, hogy a bíróság köteles a vádat kimeríteni, a vádon túl nem terjeszkedhet, de nincs kötve a vádlónak a vád tárgyává tett cselekmény Btk. szerinti minősítésére, a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó indítványához.

A bíróság a vád tartalmához a személy és a tényállás tekintetében van kötve. A vád tartalmát pedig azok a tények alkotják, amelyeket az ügyész a vád előterjesztésekor, vagy módosításakor, mint megtörtént eseményt előad.

A jogi minősítés a bírói értékelés körébe tartozik, a bíróság nincs kötve a vádlónak a vád tárgyává tett cselekmény Btk. szerinti minősítésére vonatkozó indítványához, tehát nincs akadálya annak, hogy a bíróság a vád tárgyává tett, abban pontosan körülírt cselekményt a vádló jogi álláspontjától eltérően minősítse, vagy olyan bűncselekményben is kimondja a vádlott bűnösségét, amelyre az ügyész kifejezetten nem tett indítványt.

A másodfokú határozat elleni fellebbezés lehetősége akkor nyílik meg, ha tartalmilag a bűnösség kérdésében lényegesen eltérő az első- és másodfokú döntés, azonban nincs helye másodfellebbezésnek, ha az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására minősítésbeli tévedés miatt kerül sor. Az elsőfokú bíróság által pontatlanul, tévesen vagy hiányosan minősített bűncselekmény esetére a jogalkotó nem kívánta a harmadfokú eljárást kiterjeszteni.

--- 000 ---

A helyes értelmezés szerint a bűnösségi kör bővülése miatt a Be. 386. § (1) bekezdés b.) pont alapján a másodfokú határozat ellen a jogalkotó akkor biztosít perorvoslatot, ha az elsőfokú bíróság egymással anyagi halmazatban lévő bűncselekményeket bírál el és a történeti tényállásban rögzíti a cselekmény elkövetését, azonban valamely cselekményben nem mondja ki a vádlott bűnösségét, majd a másodfokú bíróság e cselekményben is bűnösnek mondja ki a vádlottat, s így bűnösségének megállapítása először másodfokon történik meg. Ebben az esetben a terhelttel szemben valóban a másodfokú bíróság állapít meg először olyan cselekményt, amelyet bűncselekménynek minősített és abban a terhelt bűnösségét megállapította.

Jelen ügyben azonban a másodfokú ítélet a tényállásnak pusztán az eltérő jogi értékelésén alapszik.

A tényállás I/C. pontjában rögzített cselekmény kapcsán ugyanis az egymással alaki halmazatban álló bűncselekmények minősítésénél a rendbeliség számszaki pontatlanságban kifejeződő hiányosságának pótlása a másodfokú eljárásban nem jelenti a bűnösségi kör bővülését. Nem azonos azzal, amikor másodfokon történik további bűncselekmény bűnösségi körbe vonása, mely utóbbi megnyitja a harmadfokú felülbírálat lehetőségét. A másodfokú határozatban tehát jelen esetben az elsőfokú bíróság által megállapított minősítést helyesbítve kellett volna az I. r. vádlott cselekményét további 2 rb. közokirattal visszaélés vétségének [1978. évi IV. tv. 277. § (1) bekezdés] is minősíteni, nem pedig a bűnösségét e további bűncselekményekben megállapítani. A törvény a másodfokú bíróság döntésének téves megfogalmazása miatt harmadfokra fellebbezési lehetőséget nem biztosít.

--- 000 ---

A másodfellebbezés lehetősége hasonló jogi megítélés alá esik a tényállás I/B. pontjában rögzített cselekmény kapcsán is.

E tényállási pont esetében az elsőfokú ítélet tényállása (kimerítve az ügyész által előterjesztett vádat) tartalmazza mindazt az elkövetői magatartást, amely az I. r. vádlott terhére rótt bűncselekményeket megalapozza. A másodfokú bíróság változatlan tényállás mellett, egyetértve az elsőfokú bíróság bűnösségre levont következtetésével hozott a minősítés kérdésében eltérő határozatot.

A 3/2007. számú Büntető jogegységi határozat értelmében „A törvényes vádban írt tényállás teljes kimerítése esetén annak eldöntése, hogy a több törvényi tényállás keretei közé illeszkedő egyetlen cselekmény valóságos, vagy látszólagos alaki halmazatot valósít-e meg valójában nem a bűnösségről, hanem a jogi minősítésről szóló állásfoglalást jelent.”

Tettazonosság esetén tehát felmentő rendelkezés meghozatalára csak akkor kerülhet sor, ha a bíróság úgy dönt, hogy a vádirati tényállásban foglalt cselekmény egyik különös részi tényállást sem meríti ki. Minden más esetben a bíróság felmentő rendelkezés nélkül, a vádhoz nem kötötten, minősíti a cselekményt.

A másodfokú bíróság e tényállási pont esetében tehát nem a bűnösség kérdésében helyezkedett az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi álláspontra, hanem a magatartást másként minősítette és hibát vétett, amikor tettazonosság mellett felmentő rendelkezést hozott és nem a minősítés megváltoztatásával korrigálta az elsőfokú bíróság döntését. Ez ellen a döntés ellen az eljárási törvény a fellebbezés lehetőségét nem biztosítja, ugyanis a két bíróság közötti ellentét e tényállás esetében is csak a minősítés különbözőségében testesül meg.

--- 000 ---

Összegzésként tehát megállapítható, hogy jelen ügyben az előbbieken vázoltak szerint a bűnösség kérdésében eltérés nem volt az első-, és másodfokú bíróság között.

Heterogén alaki halmazatban álló cselekmények esetén egy elkövetési magatartás több bűncselekmény törvényi tényállásába illeszkedhet. Az alaki halmazatban álló cselekmények eltérő minősülése esetén nincs helye bűnösséget megállapító, illetőleg felmentő rendelkezés meghozatalának. Ebben az esetben formálisan van olyan - a bűnösséget érintő - ellentétes döntés, amely a Be. 386. § (1) bekezdés szerint alapja lehetne a másodfellebbezésnek, de a bűnösség köre (a vádirati tényállásban vád tárgyává tett cselekmény) nem változik, pusztán a cselekmények eltérő anyagi jogi megítéléséről van szó, ezért nincs helye harmadfokú eljárásnak.

A másodfokú bíróságnak mindkét tényállás esetében a cselekmények eltérő minősítését kellett volna megállapítania, amely esetben - a megfogalmazásból kitűnően - fel sem vetődhet a harmadfokú eljárás lehetősége. Hasonló jogi álláspontot tükröznek az ÍH 2009. évi 47. számú, ÍH 2013. évi 135. számú, BH 2013. évi 298. számú és BH 2014. évi 44. számú eseti döntések is.

A kifejtettek miatt tévedett a törvényszék, amikor határozatával szemben fellebbezési lehetőséget biztosított. Ezért az I. r. vádlott védőjének másodfellebbezése nem joghatályos, a Fővárosi Ítéltábla a Be. 390. § (2) bekezdése alapján a másodfellebbezést - mint törvényben kizártat - elutasította.

A végzés elleni fellebbezési jogot a Be. 385. § alapján alkalmazandó Be. 341.§ (1) bekezdése zárja ki.

A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 338. § (2) bekezdés alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. év április hó 16. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

Dr. Sárecz Szabina Martina s.k.
előadó bíró

Dr. Sebe Mária s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző